

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 138/2017-30

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 1. marca 2017 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Lajosa Mészárosa predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného Advokátskou kanceláriou Brörtl & Čentík s. r. o., Rázusova 1, Košice, v mene ktorej koná jej advokát JUDr. Alexander Brörtl, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Oboer 3/2016 z 21. apríla 2016, uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 27 CoE 23/2014 z 19. novembra 2014 a uznesením Okresného súdu Prešov sp. zn. 2 Er 783/2008 z 12. júna 2013, a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosť [REDACTED] v časti namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Prešove sp. zn. 27 CoE 23/2014 z 19. novembra 2014 **p r i j í m a** na ďalšie konanie.

2. O d k l a d á vykonateľnosť uznesenia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 27 CoE 23/2014 z 19. novembra 2014 do rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky vo veci samej.

3. Vo zvyšnej časti sťažnosť o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. augusta 2016 osobne doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného Advokátskou kanceláriou Brörtl & Čentík s. r. o., Rázusova 1, Košice, v mene ktorej koná advokát JUDr. Alexander Brörtl, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Oboer 3/2016 z 21. apríla 2016 (ďalej len „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“), uznesením Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 27 CoE 23/2014 z 19. novembra 2014 (ďalej len „napadnuté uznesenie krajského súdu“) a uznesením Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 2 Er 783/2008 z 12. júna 2013 (ďalej len „napadnuté uznesenie okresného súdu“).

Zo sťažnosti a z príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľ bol účastníkom exekučného konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 2 Er 783/2008 v postavení oprávneného. Okresný súd napadnutým uznesením exekúciu vykonávanú súdnym exekútorom JUDr. Svätoslavom Mruškovičom o vymoženie sumy 66 387,84 € s príslušenstvom proti povinným v 1. a 2. rade vyhlásil za neprípustnú a zastavil a zároveň zamietol návrh na odklad exekúcie. O odvolaní sťažovateľa rozhodol krajský súd napadnutým uznesením, ktorým rozhodnutie prvostupňového súdu potvrdil ako vecne správne. Proti napadnutému uzneseniu krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie, o ktorom

rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením tak, že dovolanie odmietol. Proti napadnutým uzneseniam okresného súdu a krajského súdu podal sťažovateľ 20. februára 2015 ústavnému súdu sťažnosť, ktorá bola uznesením sp. zn. I. ÚS 153/2015 z 1. apríla 2015 odmietnutá v časti smerujúcej proti krajskému súdu ako neprípustná z dôvodu, že vo veci bolo podané proti napadnutému uzneseniu krajského súdu dovolanie najvyššiemu súdu. Keďže najvyšší súd o dovolaní proti napadnutému uzneseniu krajského súdu už rozhodol, sťažovateľ podáva opätovnú sťažnosť, ktorá smeruje proti napadnutým uzneseniam okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu.

Vo vzťahu k napadnutému uzneseniu krajského súdu sťažovateľ formuluje v sťažnosti štyri kľúčové námietky:

- a) nečakanú zmenu právneho posúdenia veci odvolacím súdom,
- b) arbitrárne právne posúdenie,
- c) porušenie princípu predvídateľnosti súdnych rozhodnutí,
- d) nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia.

K námietke nečakanej zmeny právneho posúdenia krajským súdom sťažovateľ zdôrazňuje, že krajský súd napadnuté uznesenie založil na inom právnom názore ako okresný súd, a to bez toho, aby ho vyzval na vyjadrenie sa k použitiu právnej normy, ktorá dosiaľ nebola aplikovaná a ktorá bola pre rozhodnutie krajského súdu rozhodujúca. Okresný súd *„vyhlásil exekúciu za neprípustnú a exekučné konanie zastavil, avšak nie z dôvodu, ktorý uvádza odvolací súd, ale z dôvodu, že mal za to, že dlh bol splnený a záväzok zanikol. Vo vzťahu k notárskej zápisnici a jej prípustnosti ako exekučného titulu sa prvostupňový súd vyjadril tak, že ju považuje za platný exekučný titul. Naproti tomu odvolací súd sa vo svojom odôvodnení otázke splnenia dlhu nevenuje vôbec a na rozdiel od právneho záveru prvostupňového súdu skonštatoval neprípustnosť notárskej zápisnice ako exekučného titulu.“*

V nadväznosti na citované sťažovateľ poukazuje na skutočnosť, že procesnoprávne predpisy v záujme zabezpečenia spravodlivej ochrany práv a oprávnených záujmov priznávajú účastníkom konania procesné práva, ku ktorým patrí právo vyjadrovať sa

k tvrdeným skutočnostiam a právo navrhnúť dôkazy na ich vyvrátenie. Realizácia týchto práv však v konkrétnych okolnostiach veci bola podľa sťažovateľa znemožnená, keďže odvolací súd potvrdil rozhodnutie prvostupňového súdu, ktorým sa návrhu vyhovel, ale z iného právneho dôvodu. Tento právny dôvod mal vychádzať zo skutočností, ktoré neboli sťažovateľom tvrdené a ani prvostupňový súd sa s nimi vo svojom rozhodnutí nezaoberal, pričom sa k nim nevyjadrovala ani neúspešná strana, pretože nemala dôvod. Znemožnenie realizácie týchto procesných práv je podľa sťažovateľa prakticky dôsledkom nerešpektovania ústavného princípu dvojinštančnosti občianskeho súdneho konania odvolacím súdom, keďže účastníkovi konania odopiera možnosť prieskumu správnosti nových skutkových zistení. Krajský súd týmto spôsobom podľa názoru sťažovateľa porušil jeho právo na spravodlivý proces. Požiadavke dôsledného rešpektovania ústavného princípu dvojinštančnosti občianskeho súdneho konania zodpovedá len postup v súlade s v relevantnom čase platného a účinného § 213 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), uplatnením ktorého mal krajský súd napadnuté uznesenie okresného súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

K námietke arbitrárneho právneho posúdenia sťažovateľ uvádza, že *„Nesprávne právne posúdenie veci všeobecnými súdmi sa týkalo posúdenia prípustnosti exekúcie vedenej na podklade notárskej zápisnice ako exekučného titulu podľa § 41 ods. 2 Exekučného poriadku. Krajský súd v Prešove dospel k nesprávnemu a svojvoľnému právnomu záveru o tom, že predmetná notárska zápisnica nie je formálne ani materiálne vykonateľným exekučným titulom. Okresný súd Prešov naopak dospel k záveru o neprípustnosti exekúcie z dôvodu zániku dlhu, pričom absolútne prehliadol, že doklady o úhrade jednotlivých splátok vôbec nepokrývali všetky poskytnuté pôžičky.“*

Krajský súd založil svoje rozhodnutie na právnom názore, že notárska zápisnica č. N 635/04 Nz 89066/04 z 10. decembra 2004 (ďalej len „notárska zápisnica z 10. decembra 2004“) nie je spôsobilým exekučným titulom, a preto je exekúcia vedená na podklade tohto exekučného titulu neprípustná a je potrebné ju zastaviť. Tento právny názor považuje sťažovateľ za absolútne arbitrárny a neudržateľný. V tejto súvislosti poukazuje na § 41 ods. 2 písm. c) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych

exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov, v ktorom sú ustanovené náležitosti, ktoré musí notárska zápisnica obsahovať, aby na jej základe bolo možné vykonať exekúciu. Podľa sťažovateľa „Z rozhodnutia Krajského súdu v Prešove žiadnym spôsobom nevyplýva, na základe čoho dospel odvolací súd k záveru, že predmetná notárska zápisnica právny záväzok dlžníka neobsahuje a iba odkazuje na zmluvu a popisuje obsah už uzatvorenej zmluvy o pôžičke. Z predloženej notárskej zápisnice práve naopak jednoznačne vyplýva, že táto obsahuje právny záväzok z titulu zmluvy o pôžičke, ako aj podmienky za ktorých bola uzavretá.“.

Sťažovateľ v rámci svojej argumentácie poukazuje na rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 63/2009 z 25. novembra 2010, z ktorého podľa neho jednoznačne vyplýva, že vykonateľná môže byť aj taká zápisnica, ktorá nemá svoj základ v hmotnom práve, resp. že notárska zápisnica môže, ale nemusí obsahovať samotný právny úkon. Rovnako povinnosť na plnenie, ktorá je obsahom právneho záväzku uvedeného v notárskej zápisnici, existuje podľa sťažovateľa bez ohľadu na hmotnoprávny titul, keďže jej základ je procesnoprávny. Z hľadiska vykonateľnosti notárskej zápisnice je teda podľa názoru sťažovateľa irelevantné rozlišovať, či ide o notársku zápisnicu o úkone alebo notársku zápisnicu osvedčujúcu významné právne skutočnosti tak, ako to urobil krajský súd, a považovať za exekučný titul iba prvú z dvoch notárskych zápisníc. Notárska zápisnica z 10. decembra 2004 neobsahuje uznanie dlhu zo strany povinných podľa § 558 Občianskeho zákonníka, ale obsahuje náležitosti podľa § 47 zákona Slovenskej národnej rady č. 323/1992 Z. z. o notároch a notárskej činnosti v znení neskorších predpisov (ďalej len „Notársky poriadok“) a § 41 ods. 2 Exekučného poriadku, a to právny záväzok, právny dôvod záväzku, predmet a čas plnenia, označenie oprávneného a povinných, ako aj súhlas povinnej osoby s vykonateľnosťou, takže ide o materiálne a zároveň aj formálne vykonateľný exekučný titul.

K právnemu názoru krajského súdu, podľa ktorého notárska zápisnica z 10. decembra 2004 neobsahuje prejav vôle smerujúci k uznaniu dlhu, sťažovateľ uvádza, že uznanie dlhu podľa § 558 Občianskeho zákonníka je jednostranný právny úkon, pričom

„nie je zákonom požadovaným právnym záväzkom, s ktorého vykonateľnosťou povinná osoba súhlasila. Týmto právnym záväzkom je predsa záväzok zaplatiť dlh z titulu zmluvy o pôžičke... či v notárskej zápisnici uznanie dlhu je alebo nie je, je z hľadiska jej použitia ako exekučného titulu právne irelevantné. Dlžník v tomto prípade súhlasí s vykonateľnosťou notárskej zápisnice pre prípad, že včas nebude plniť svoju povinnosť zo zmluvy o pôžičke, nie z titulu uznania dlhu.“

Sťažovateľ poukazuje aj na skutočnosť, že krajský súd v odôvodnení napadnutého uznesenia vôbec neuviedol, v čom mala spočívať neurčitosť a nezrozumiteľnosť sumy zmluvnej pokuty. Vzhľadom na uvádzané skutočnosti a predloženú právnu argumentáciu sťažovateľ zastáva názor, že *„napadnuté uznesenie Krajského súdu v Prešove v spojení s rozhodnutím súdu prvého stupňa je z hľadiska jeho právneho posúdenia zjavne svojvoľné, nelogické a v hrubom rozpore s textáciou aplikovaných právnych noriem, čo je porušením základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu. Krajský súd v Prešove spolu s Okresným súdom Prešov rozhodli v extrémnom rozpore s princípom spravodlivosti, nakoľko bez akejkoľvek racionálnej, konzistentnej a všeobecne akceptovanej argumentácie zastavili exekúciu a pozbavili sťažovateľa možnosti zákonom upraveným postupom vymôcť finančné prostriedky, na ktoré má právny nárok.“*

Keďže ťažiskovým argumentom krajského súdu bola neprípustnosť exekúcie z dôvodu absencie právneho záväzku dlžníka ako jednej zo základných náležitostí notárskej zápisnice, tento záver krajského súdu je podľa sťažovateľa prekvapivý, keďže notárska zápisnica z 10. decembra 2004 tento právny záväzok dlžníka obsahovala.

K porušeniu princípu predvídateľnosti súdnych rozhodnutí sťažovateľ uvádza, že krajský súd vo svojom napadnutom uznesení nesprávne interpretoval uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 63/2009, a tak sa odchýlil od výkladu podaného týmto súdom. Krajský súd tým podľa sťažovateľa neprípustne zasiahol do princípu právnej istoty ako súčasť právneho štátu podľa čl. 1 ods. 1 ústavy.

Podľa sťažovateľa všeobecné súdy konajúce v jeho veci „nedali jasnú a zrozumiteľnú odpoveď na relevantné otázky, ktoré mali podstatný význam pre rozhodnutie... nedostatočným a nezrozumiteľným spôsobom odôvodnili pre vec kľúčovú otázku, t. j. prečo považovali notársku zápisnicu za nevykonateľnú. Podľa nášho názoru Krajský súd v Prešove ako odvolací súd neodstránil svojim rozhodnutím nedostatky, ktoré vykazovalo odôvodnenie uznesenia Okresného súdu Prešov (najmä otázka zániku dlhu a určitosti zmluvnej pokuty) a to predovšetkým na skutočnosť, že Okresný súd Prešov svojim uznesením zo dňa 6. júla 2012 zamietol návrh na zastavenie exekúcie a následne na základe totožného návrhu povinného v 1. rade na zastavenie exekúcie podaného s rovnakými prílohami...“ exekúciu zastavil.

Z pohľadu sťažovateľa je dôležité, že „odôvodnenie krajského súdu v otázke významnej pre spor vykazuje zásadné nedostatky vo vzťahu k výsledku, ku ktorému krajský súd v tejto otázke dospel a preto jeho rozhodnutie vykazuje také zjavné nedostatky, ktoré ho robí protirečivým, a tým spochybňuje ústavnú udržateľnosť záverov krajského súdu“.

K porušeniu v sťažnosti označeného základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu malo podľa sťažovateľa dôjsť nesprávnym vyhodnotením otázky prípustnosti dovolania. Podľa sťažovateľa nemôže obstať taká interpretácia procesnoprávných predpisov, z ktorej vyplýva, že dovolanie proti napadnutému uzneseniu krajského súdu nie je prípustné, keďže „V čase začatia, ale aj skončenia vyššie uvedených konaní... bolo dovolanie voči exekučným rozhodnutiam prípustné. V prípade kedy chýbajú jednoznačné intertemporálne pravidlá, nie je možné vykladať procesnoprávnu normu tak, aby to bolo na ujmu práv sťažovateľa, ktorý do konania vstupoval s tým, že bude môcť využiť aj mimoriadny opravný prostriedok...“.

V súlade s § 52 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd prijal uznesenie, ktorým odloží vykonateľnosť napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, napadnutého uznesenia krajského súdu a napadnutého

uznesenia okresného súdu, a to až do právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu vo veci sťažnosti.

Prijatie dočasného opatrenia sťažovateľ odôvodňuje tým, že napadnutým uznesením krajského súdu došlo k zastaveniu exekúcie o vymoženie sumy 66 387,84 € vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 2 Er 783/2008 a *«jediným majetkom povinného je nehnuteľnosť – rodinný dom, sme toho názoru, že v danom prípade je potrebné odložiť vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia, nakoľko v opačnom prípade hrozia sťažovateľovi v budúcnosti neodstrániteľné následky spočívajúce v sťažení výkonu exekúcie ba dokonca až k jej zmareniu, a tým vzniku nenapraviteľných škodlivých následkov. Z listu vlastníctva č. ■ vyplýva, že v časti „C“ predmetného listu vlastníctva je na pohľadávku sťažovateľa (oprávneného) zriadené exekučné záložné právo Ex 346/08-JUDr. S. Mruškovičom, ktoré je vzhľadom na množstvo iných záložných práv... prednostným v zmysle príslušných ustanovení občianskeho zákonníka. Napadnutým rozhodnutím súdu však postavenie sťažovateľa ako prednostného záložného veriteľa zanikne, čím dôjde k zmareniu – nemožnosti uspokojiť sa z majetku povinných, nakoľko reálne hrozí, že výkon záložného práva bude realizovať nový prednostný záložný veriteľ – Daňový úrad Prešov, a tak by neskoršie prípadné kladné rozhodnutie dovolacieho súdu, resp. Ústavného súdu SR v podstate pre sťažovateľa ako oprávneného neznamenal istotu uspokojenia sa z majetku povinných.»*

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie a odložení vykonateľnosti napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, napadnutého uznesenia krajského súdu a napadnutého uznesenia okresného súdu prijal nález, v ktorom vysloví, že:

„1. Základné právo sťažovateľa... na súdnu ochranu zaručené čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu SR zo dňa 21. apríla 2016, č. k. 5Oboer3/2016, uznesením Krajského súdu v Prešove zo dňa 19. novembra 2014, č. k. 27CoE/23/2014-130 v spojení s uznesením Okresného súdu Prešov zo dňa 12. júna 2013, č. k. 2Er/783/2008-106, porušené boli.

2. *Uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 21. apríla 2016, č. k.: 5Oboer3/2016, uznesenie Krajského súdu v Prešove zo dňa 19. novembra 2014, č.k.:27CoE/23/2014-130 v spojení s uznesenie Okresného súdu Prešov zo dňa 12. júna 2013, č. k. 2Er/783/2008-106 zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.*

3. *Najvyšší súd SR je povinný uhradiť sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 355,73 €...*“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 25 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa návrh neodložil alebo neodmietol, prijme sa na ďalšie konanie v rozsahu, ktorý sa vymedzí vo výroku uznesenia o prijatí návrhu.

II.1 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu

Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že uznesením sp. zn. I. ÚS 153/2015 z 1. apríla 2015 bola sťažnosť sťažovateľa, ktorou namietal porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, napadnutým uznesením okresného súdu odmietnutá podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie, keďže napadnuté uznesenie okresného súdu mohlo byť a aj bolo preskúmané v odvolacom konaní krajským súdom.

Podľa § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde návrh nie je prípustný, ak sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol (prekážka *res iudicata*), okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené.

Ústavný súd už o obsahovo rovnakej sťažnosti toho istého sťažovateľa uznesením sp. zn. I. ÚS 153/2015 z 1. apríla 2015 rozhodol, pričom táto skôr podaná sťažnosť sa týkala tej istej veci, t. j. namietaného porušenia identických práv garantovaných ústavou a dohovorom, ku ktorým malo dôjsť napadnutým uznesením okresného súdu.

Ústavný súd na základe uvedeného konštatuje, že rozhodnutie o odmietnutí sťažnosti pre nedostatok právomoci v danej konkrétnej veci nemožno považovať za rozhodnutie „o podmienkach konania“, a preto z hľadiska účastníka konania, namietaného porušenia identických práv garantovaných ústavou a dohovorom, podstatného odôvodnenia sťažnosti, ako aj návrhu na rozhodnutie ústavného súdu (petitu) je terajšia sťažnosť sťažovateľa celkom totožná s jeho sťažnosťou z 20. februára 2015, o ktorej už ústavný súd rozhodol tak, že ju vo vzťahu k napadnutému uzneseniu okresného súdu odmietol z dôvodu nedostatku právomoci (pozri uznesenie ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 153/2015 z 1. apríla 2015).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd túto časť sťažnosti odmietol ako neprípustnú podľa § 25 ods. 2 v spojení s § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde (bod 3 výroku tohto uznesenia).

II.2 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu

Vzhľadom na ustálenú judikatúru ústavného súdu, podľa ktorej v prípadoch, ak sťažovateľ uplatní mimoriadny opravný prostriedok (dovolanie) spôsobilý zabezpečiť ochranu jeho práv, avšak najvyšší súd ho následne odmietne ako neprípustný, je lehota na podanie sťažnosti ustanovená v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde v zásade zachovaná aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu všeobecného súdu (napr. IV. ÚS 195/2010, III. ÚS 227/2010, I. ÚS 276/2010), okrem prípadov, keď to konkrétne okolnosti posudzovanej veci zjavne vylučujú, ústavný súd preskúmal tú časť sťažnosti sťažovateľa, ktorou namietal porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu.

Pri predbežnom prerokovaní tejto časti sťažnosti ústavný súd nezistil žiadny dôvod na jej odmietnutie, a preto ju v tejto časti podľa § 25 ods. 3 zákona o ústavnom súde prijal na ďalšie konanie (bod 1 výroku tohto uznesenia).

II.3 K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu

Namietané porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu sťažovateľ odôvodňuje nesprávnym vyhodnotením otázky prípustnosti dovolania. Sťažovateľ zdôrazňuje, že nemôže obstať taká interpretácia procesnoprávnych predpisov, ktorá vylučuje dovolanie proti napadnutému uzneseniu krajského súdu, a to z dôvodu, že v čase začatia a aj skončenia exekučného konania, ktorého účastníkom bol sťažovateľ, bolo dovolanie voči exekučným rozhodnutiam prípustné. Pri absencii intertemporálnych pravidiel nemožno podľa sťažovateľa vykladať procesnoprávnu normu tak, aby to bolo na ujmu jeho práv, ktorá spočíva v zamedzení k prístupu k mimoriadnemu opravnému prostriedku.

Najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie proti napadnutému uzneseniu krajského súdu ako procesne neprípustné odmietol v súlade s § 243b ods. 5 OSP v spojení s § 218 ods. 1 písm. c) OSP.

Vychádzajúc z obsahu sťažnosti, ústavný súd v rámci predbežného prerokovania podrobil napadnuté uznesenie najvyššieho súdu prieskumu z ústavne významných hľadísk, pričom sa sústredil na posúdenie, či sa najvyšší súd ústavne akceptovateľným spôsobom vysporiadal so zásadnou dovolacou námietkou sťažovateľa, ktorou odôvodňoval prípustnosť dovolania v súlade s § 237 ods. 1 písm. f) OSP a ktorá smerovala proti napadnutému uzneseniu krajského súdu vydanému v exekučnom konaní.

Relevantným pre posúdenie aplikácie príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku bolo vo veci sťažovateľa doručenie dovolania smerujúceho proti napadnutému uzneseniu krajského súdu. S prihliadnutím na zásadu *lex posterior derogat priori* (neskorší zákon ruší skorší), ktorá sa uplatňuje v procesnom práve, sa totiž na procesné úkony v súdnom konaní zásadne aplikuje procesné právo platné a účinné v čase uskutočnenia procesného úkonu. Uplatňujúc uvedenú zásadu v konaní o dovolaní, najvyšší súd po zistení, že dovolanie bolo podané 22. januára 2015, uzavrel, že prípustnosť tohto mimoriadneho opravného prostriedku je potrebné posudzovať podľa príslušných ustanovení Občianskeho súdneho poriadku platného a účinného od 1. januára 2015.

K prípustnosti dovolania podľa § 237 ods. 1 OSP smerujúceho proti rozhodnutiu vydanému v exekučnom konaní najvyšší súd v napadnutom uznesení uviedol:

„V zmysle § 237 ods. 1 O. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (teda aj uzneseniu), ak v konaní došlo k závažným procesným vadám taxatívne vymenovaným v tomto ustanovení (viď písmená a/ až g/ tohto ustanovenia). V zmysle § 237 ods. 2 O. s. p. ale dovolanie podľa odseku 1 nie je prípustné proti rozhodnutiu v exekučnom konaní podľa osobitného predpisu, ktorým tu treba rozumieť zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov (Exekučný poriadok). Dovolaním napadnuté

rozhodnutie bolo vydané v konaní podľa Exekučného poriadku, preto prípustnosť dovolania oprávneného nevyplýva ani z § 237 O. s. p.“

V súvislosti s preskúvaním napadnutého uznesenia najvyššieho súdu ústavný súd poukazuje v prvom rade na svoju ustálenú judikatúru, v ktorej opakovane zdôrazňuje, že otázka posúdenia, či sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí v zásade do výlučnej právomoci najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu. Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je otázkou zákonnosti a jej riešenie samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľa (napr. II. ÚS 324/2010).

Vychádzajúc z citovaného, ústavný súd zastáva názor, že najvyšší súd sa v napadnutom uznesení ústavne konformným spôsobom zaoberal kľúčovou dovolacou námietkou, ktorou sťažovateľ odôvodňoval prípustnosť dovolania v súlade s § 237 ods. 1 písm. f) OSP, pričom právne závery, ktoré zaujal k prípustnosti dovolania podaného proti rozhodnutiu vydanému v exekučnom konaní, sú primeraným spôsobom odôvodnené a zodpovedajú obsahu a zmyslu právnych noriem, ktoré najvyšší súd pri rozhodovaní o dovolaní aplikoval. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu je preto podľa názoru ústavného súdu z ústavného hľadiska akceptovateľné a udržateľné a nesignalizuje takú príčinnú súvislosť medzi ním a sťažovateľom označenými právami, ktorá by zakladala reálnu možnosť vysloviť ich porušenie po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

Ústavný súd poukazuje tiež na to, že súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je povinnosť súdu akceptovať dôvody prípustnosti opravného prostriedku uvádzané sťažovateľom, v dôsledku čoho ich „nerešpektovanie“ súdom ani nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie označeného základného práva podľa ústavy a práva podľa dohovoru. V inom prípade by totiž súdy stratili možnosť posúdiť, či zákonné dôvody prípustnosti alebo neprípustnosti podaného dovolania vôbec boli naplnené. Takýto postup a rozhodnutie dovolacieho súdu Občiansky súdny poriadok výslovne umožňuje, preto

použitý spôsob v konkrétnych prípadoch nemohol znamenať odoprenie prístupu sťažovateľovi k súdnej ochrane v konaní o mimoriadnom opravnom prostriedku.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých vyslovenia porušenia sa sťažovateľ domáha, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú (bod 3 výroku tohto uznesenia).

II.4 K rozhodnutiu o návrhu na prijatie dočasného opatrenia

Ústavný súd podľa § 52 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže na návrh sťažovateľa rozhodnúť o dočasnom opatrení a odložiť vykonateľnosť napadnutého právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ak to nie je v rozpore s dôležitým verejným záujmom a ak by výkon napadnutého rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu znamenal pre sťažovateľa väčšiu ujmu, než aká môže vzniknúť iným osobám pri odložení vykonateľnosti; najmä uloží orgánu, ktorý podľa sťažovateľa porušil základné práva alebo slobody sťažovateľa, aby sa dočasne zdržal vykonávania právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, a tretím osobám uloží, aby sa dočasne zdržali oprávnenia im priznaného právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom.

Podľa § 52 ods. 3 zákona o ústavnom súde dočasné opatrenie zaniká najneskoršie právoplatnosťou rozhodnutia vo veci samej, ak ústavný súd nerozhodne o jeho skoršom zrušení.

Právna úprava dočasného opatrenia začlenená systematicky do šiesteho oddielu druhej hlavy tretej časti zákona o ústavnom súde (konanie o sťažnostiach fyzických osôb a právnických osôb podľa čl. 127 ods. 1 ústavy a konanie o sťažnostiach orgánov územnej samosprávy podľa čl. 127a ústavy) primárne reflektuje právny stav, podľa ktorého ústavný

súd pri svojom rozhodovaní nie je viazaný žiadnou lehotou, a preto je potrebné aj s ohľadom na možnosť dlhšieho trvania rozhodovania ústavného súdu o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby poskytnúť potrebnú predbežnú ochranu ohrozeným právam sťažovateľa.

Sťažovateľ v tejto súvislosti zdôrazňuje, že napadnutým uznesením krajského súdu došlo k zastaveniu exekučného konania o vymoženie sumy 66 387,84 €, pričom jediným majetkom povinného je nehnuteľnosť – rodinný dom. Ak nedôjde k prijatiu dočasného opatrenia vo forme odkladu vykonateľnosti napadnutého uznesenia krajského súdu, sťažovateľovi ako oprávnenému hrozia neodstrániteľné následky spočívajúce v sťažení výkonu exekúcie, či dokonca v jej zmarení. Sťažovateľ ďalej zdôrazňuje, že *«Z listu vlastníctva č. ■ vyplýva, že v časti „C“ predmetného listu vlastníctva je na pohľadávku sťažovateľa (oprávneného) zriadené exekučné záložné právo Ex 346/08 - JUDr. S. Mruškovičom, ktoré je vzhľadom na množstvo iných záložných práv (či už daňových alebo exekučných) prednostným v zmysle príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka. Napadnutým rozhodnutím súdu však postavenie sťažovateľa ako prednostného záložného veriteľa zanikne, čím dôjde k zmareniu – nemožnosti uspokojiť sa z majetku povinných, nakoľko reálne hrozí, že výkon záložného práva bude realizovať nový prednostný záložný veriteľ – Daňový úrad Prešov, a tak by neskoršie prípadné kladné rozhodnutie ... Ústavného súdu SR v podstate pre sťažovateľa ako oprávneného neznamenal istotu uspokojenia sa z majetku povinných.»*

Ústavný súd po preskúmaní obsahu napadnutého uznesenia krajského súdu a dôvodov sťažnosti dospel k záveru, že sťažovateľ osvedčil existenciu predpokladov na zabezpečenie toho, aby sa prípadný výsledok konania pred ústavným súdom nezmaril v dôsledku ďalšieho postupu v zmysle záverov citovaného uznesenia, podľa ktorých je exekúcia vo veci sťažovateľa ako oprávneného neprípustná. Bez tohto zabezpečovacieho prostriedku by totiž podľa názoru ústavného súdu mohlo dôjsť v prípade vyslovenia neústavnosti napadnutého uznesenia krajského súdu k vážnej ujme na strane sťažovateľa, ktorá by bola väčšia než ujma, ktorá by prípadne mohla vzniknúť následkom odkladu

vykonateľnosti napadnutého rozhodnutia. Návrh sťažovateľa na rozhodnutie o dočasnom opatrení v tejto časti nie je v rozpore s dôležitým verejným záujmom.

Odložením vykonateľnosti napadnutého uznesenie krajského súdu nie je ohrozené ani postavenie povinných v exekučnej veci, keďže právoplatné uznesenie krajského súdu, ktorým bolo potvrdené napadnuté uznesenie okresného súdu o vyhlásení exekúcie za neprípustnú a jej zastavení, bráni súdnemu exekútorovi v exekučnej veci do rozhodnutia ústavného súdu vo veci samej konať.

Ústavný súd preto v súlade s citovaným § 52 ods. 2 zákona o ústavnom súde odložil vykonateľnosť napadnutého uznesenia krajského súdu (bod 2 výroku tohto uznesenia).

Vzhľadom na odmietnutie častí sťažnosti smerujúcich proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu a napadnutému uzneseniu okresného súdu z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti a neprípustnosti bolo bez právneho dôvodu, aby sa ústavný súd zaoberal návrhom sťažovateľa na prijatie dočasného opatrenia a odloženie vykonateľnosti napadnutého uznesenia najvyššieho súdu a napadnutého uznesenia okresného súdu (bod 3 výroku tohto uznesenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. marca 2017